

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ МЕДИЦИНИ

Огнєва Лілія Гаррієвна

асистент кафедри патофізіології ім.Д.О.Альперна

Харківський національний медичний університет

Майбутній фахівець «Бакалавр медицини» повинен отримати певний об'єм знань з патологічної фізіології і відповідну методологічну підготовку, тому що він окрім практичної роботи може займатися педагогічною роботою. Ці знання абсолютно необхідні у формуванні знань та навичок, для повного сприйняття та глибокого засвоєння клінічних дисциплін і для подальшої професійної діяльності, тому що Національна програма розвитку медсестринства передбачає підготовку медичної сестри-організатора і лідера сестринської справи, викладача медичного коледжу, медичну сестру загальної практики – сімейну сестру, яка буде здатною співпрацювати з родинами пацієнтів, кваліфіковано надавати допомогу пацієнтам вдома медсестра-бакалавр повинна досконало володіти методиками підготовки пацієнтів до класичних методів обстеження, бути добрим психологом у розв'язанні сімейних проблем, популяризатором здорового способу життя [1, с. 12-18].

Головна мета патофізіології, як академічної дисципліни, є вивчення найбільш загальних закономірностей походження, виникнення, розвитку, перебігу, завершення патологічних процесів, а також підготовка студентів до глибокого розуміння етіології, патогенезу клінічних процесів, принципів терапії і профілактики захворювань.

Предметом вивчення є загальні закономірності, перш за все функціонального характеру, які вивчають перебіг захворювання, механізми резистентності, видужання та завершення хвороби. Абстрагуючись від деталей, патофізіологія на основі категорії передової науки висвітлює основні закономірності життєдіяльності хворого організму.

Вказана мета в процесі викладання патологічної фізіології для бакалаврів втілюється шляхом опанування загальної патофізіології,

патофізіології органів і систем, щоб закласти теоретичні основи розуміння студентами-бакалаврами етіології, патогенезу і загальних закономірностей проявів хвороби[2, с. 29-31].

Завдання даного курсу полягають у тому, щоб студенти знали основні причини й умови виникнення захворювань; закономірності їхнього розвитку, включаючи механізми порушення діяльності фізіологічних систем, органів, клітин, їх органел і механізми формування захисно-приспосувальних реакцій; функціональні та клінічні прояви найпоширеніших патологічних процесів і хвороб, а також їх наслідки.

Дуже важлива роль відводиться медсестринству в перспективі реалізації соціальних, психологічних і духовних заходів, спрямованих на поліпшення якості життя пацієнтів, що страждають невиліковними хворобами, обмеженим прогнозом життя, у справі створення вкраїні паліативної допомоги їм. За даними МОЗ в Україні нині налічується 1,5 мільйона громадян, які потребують такої допомоги.

В викладанні патологічної фізіології студентам-бакалаврам приділяється функціональним та клінічним проявам найпоширеніших патологічних процесів і хвороб, а також їх наслідкам, принципам терапії і профілактики захворювань, тому що вони мають базові знання з медицини. Викладачі на лекціях та під час практичних занять акцентують увагу на складність і діалектичну єдність функції та структури, про єдність ушкодження та захисно-приспосувальних процесів, а також про їхню мінливість на різних стадіях захворювання і різних вікових груп, особливо старого віку [3, с. 38].

Формами навчання для студентів-бакалаврів є теоретичні, практичні заняття, консультації. Окремо виділяються теми для самостійного вивчення студентами.

Процес викладання теоретичних занять проводиться у формі лекції. На них викладач дає систематизований курс основ патофізіології у відповідності до програми, ілюструючи теоретичні положення за допомогою мультимедійних засобів. На лекціях викладач роз'яснює студентам основні положення розділу курсу, дає вказівки для самостійної роботи. Теоретичні заняття передують

практичним.

При проведенні занять будь-якого типу на кафедрі використовують комп'ютерну техніку, відеофільми, таблиці, слайди, зразки препаратів.

При підготовці до практичних занять студенти користуються методичними вказівками, які складені викладачами кафедри і дають можливість студентам-бакалаврам визначити основні положення загальної патології, роль етіологічних факторів та умов, а також реактивних властивостей організму та значення експериментального методу для патології.

Практичні заняття викладач розпочинає з визначення вихідного рівня знань студентів. Для цього проводиться програмований контроль першого рівня. Інформація про ступінь підготовки студентів дозволяє вирішити питання про засвоєння попередніх розділів курсу. Потім викладач роз'яснює основні положення нового матеріалу. На самому занятті він може рекомендувати студентам для додаткової самостійної підготовки користуватися основною та додатковою літературою. На практичному занятті студенти під керівництвом викладача проводять експерименти на тваринах і аналізують механізми розвитку деяких патологічних процесів, вивчають фізіологічні зміни стану тварин та схематично замальовують їх у зошиті. Для поглиблення, закріплення знань і вироблення практичних умінь студентам пропонується розв'язувати проблемні та ситуаційні задачі різної складності [4, с. 81 - 87].

Бакалавр медицини - це поєднання теорії, і клінічного досвіду.

При підготовці студентів-бакалаврів велике значення приділяється позааудиторній самостійній роботі, які мають базові знання з медицини. Для проведення позааудиторної самостійної роботи на кафедрі складені методичні вказівки для студентів, що до використання додаткового теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, написання рефератів, проведення науково-дослідної роботи, участі у студентських науково-практичних конференціях та конференціях з практичної медицини.

Напрямок усієї навчально-методичної роботи на кафедрі патологічної фізіології є виховання гармонійно розвиненої особистості та досконало

володіючого професійним знанням бакалавра медицини, який може застосовувати придбані знання при вивченні клінічних дисциплін, аналізувати сучасні теоретичні напрямки та концепції, планувати та проводити експериментальні дослідження та правильно оцінювати отриманні результати.

Враховуючи сучасні вимоги до бакалавра медицини на кафедрі планується удосконалити комплексний підхід до організації та науково-методичного забезпечення навчального процесу, складовими частинами якого будуть: активізація пізнавальної діяльності, об'єднання теоретичної та практичної підготовки для більш поглибленого розуміння питань загальної і спеціальної патофізіології і використання в подальшій практичній діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Наказ МОЗ України № 216 від 19.03.2012 "Про введення в дію стандарту вищої освіти рівня "бакалавр" напряму "Медицина". Київ. – 2012. – С. 12–18.

2. "Актуальные вопросы оказания качественной медсестринской помощи населению". Конференция. Тернополь. – 2009. – С. 29–31.

3. «Медсестра, бакалавр, магистр — разноступенчатое обучение», Конференция, Крым. – 2008. – С. 38.

4. Быць Ю.В., Бутенко Г.М., Гоженко А.И. и др.; под ред. М.В.Кришталь; за ред. Н.Н. Зайко, Ю.В. Быця, Н.В.Крышталя. - Патофизиология: учебник // К.: ВСИ «Медицина», 2015. – С. 81 – 87.